

ניהול שטחים פתוחים בעמק המעיינות ניהול משולב ושיקום בתי גידול

אלאור לוי

היחידה הסביבתית עמק המעיינות

רקע

250,000 דונם
מתוכם כ-90,000 דונם שטחים פתוחים.
49 אתרים הידרולוגים
400 מיני עופות נודדים
1,500,000,000 תירים בשנה.
20 מיליון קוב מים עיליים עודפים בשנה.

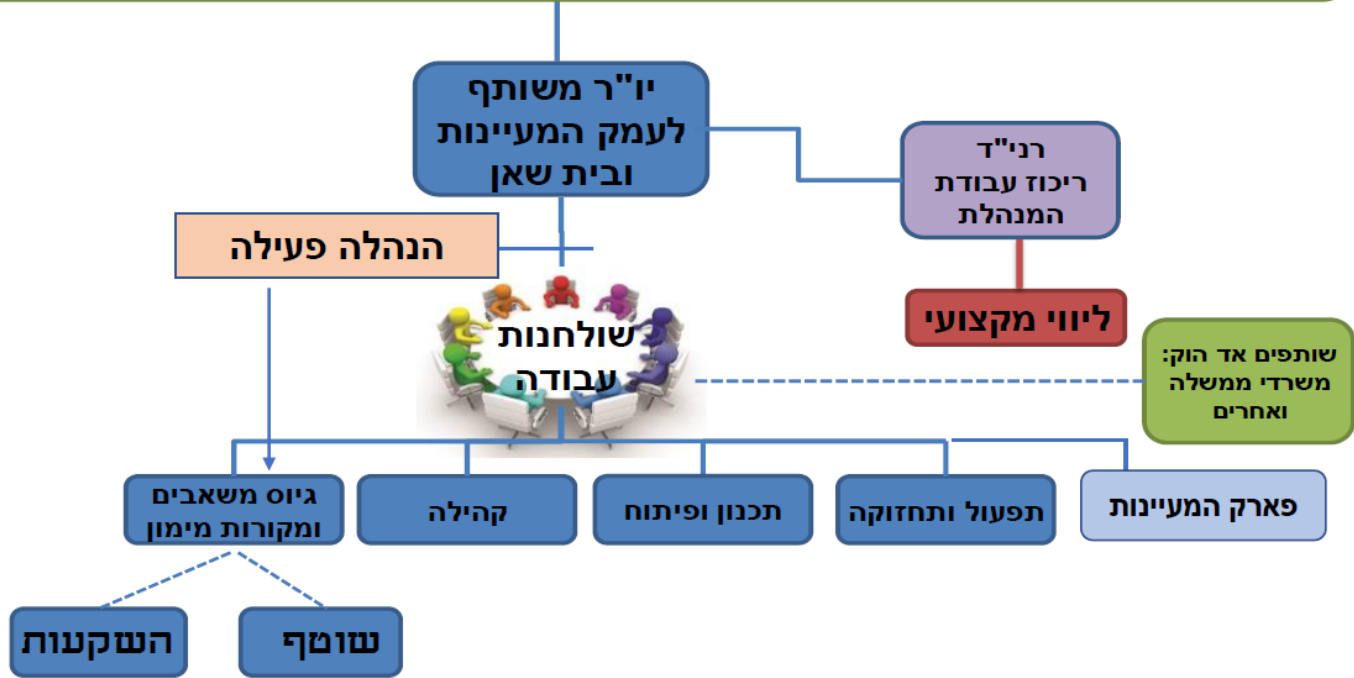
אתגר הניהול של השטחים הפתוחים:

מבנה ארגוני מתאים	תקצוב	אחריות	סמכות	
				רט"ג
				רשות ניקוז
				קק"ל
				מועצה

מנגנון ארגוני מוצע לניהול השטחים הפתוחים ומקורות המים הטבעיים

השותפים במנהלת:

- משרדי ממשלה
- נציגי ציבור
- רשות הטבע והגנים
- קק"ל - JNF
- מועצה אזורית עמק המעיינות
- בית שאן

שלבים במעבר לניהול משולב

- 1. שיתוף- מידע, מחקרים, ידע מהשטח** תכניות(חלוקת מידע).
- 2. השתתפות- אחד בתכניותיו של השני**(תמיכה גוף בתכניותיו של השני, הפחתת בירוקרטיה אחד לשני).
- 3. שותפות- כתיבת תכניות יחד** (גם תכניות אדריכליות וגם תכניות שנתיות) איגום תקציב.

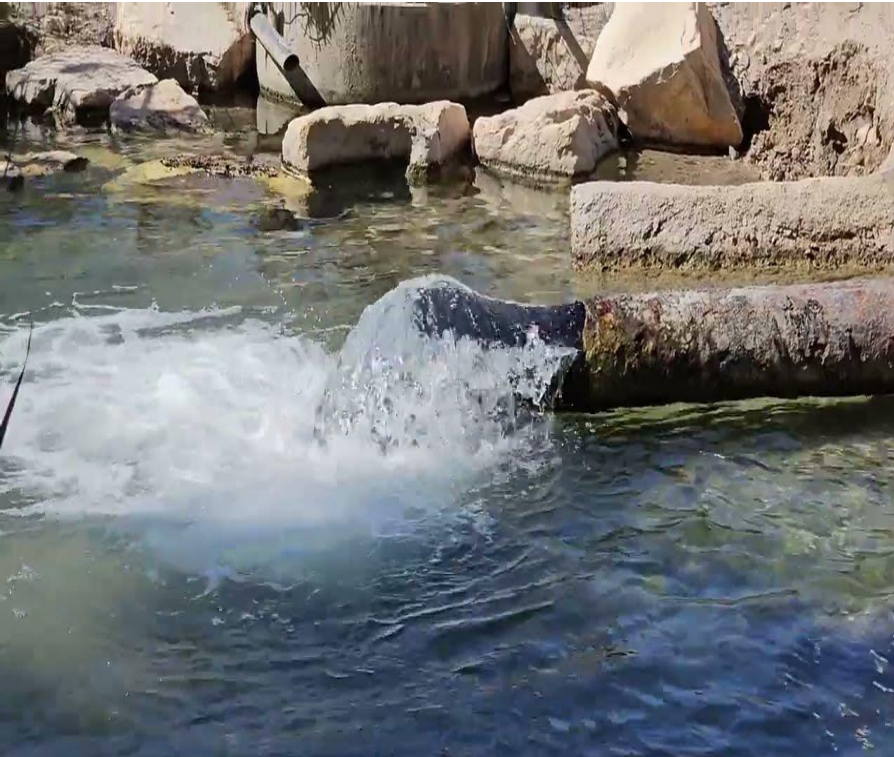
תכנית הזרמת מים לטבע כמקרה בוחן הקצאת מים לטבע תיקון 27 לחוק המים. תחת ריכוז של רשות ניקוז ירדן דרומי.

1. איזה איכויות מים משחררים לטבע
2. באילו נתיבים
3. כמה בכל נתיב
4. איך שומרים שהשחרור לא יהפוך לאתר תיירות
5. האם ההקצאה היא קבועה או עונתית
6. מי קובע כמה איפה ולמה

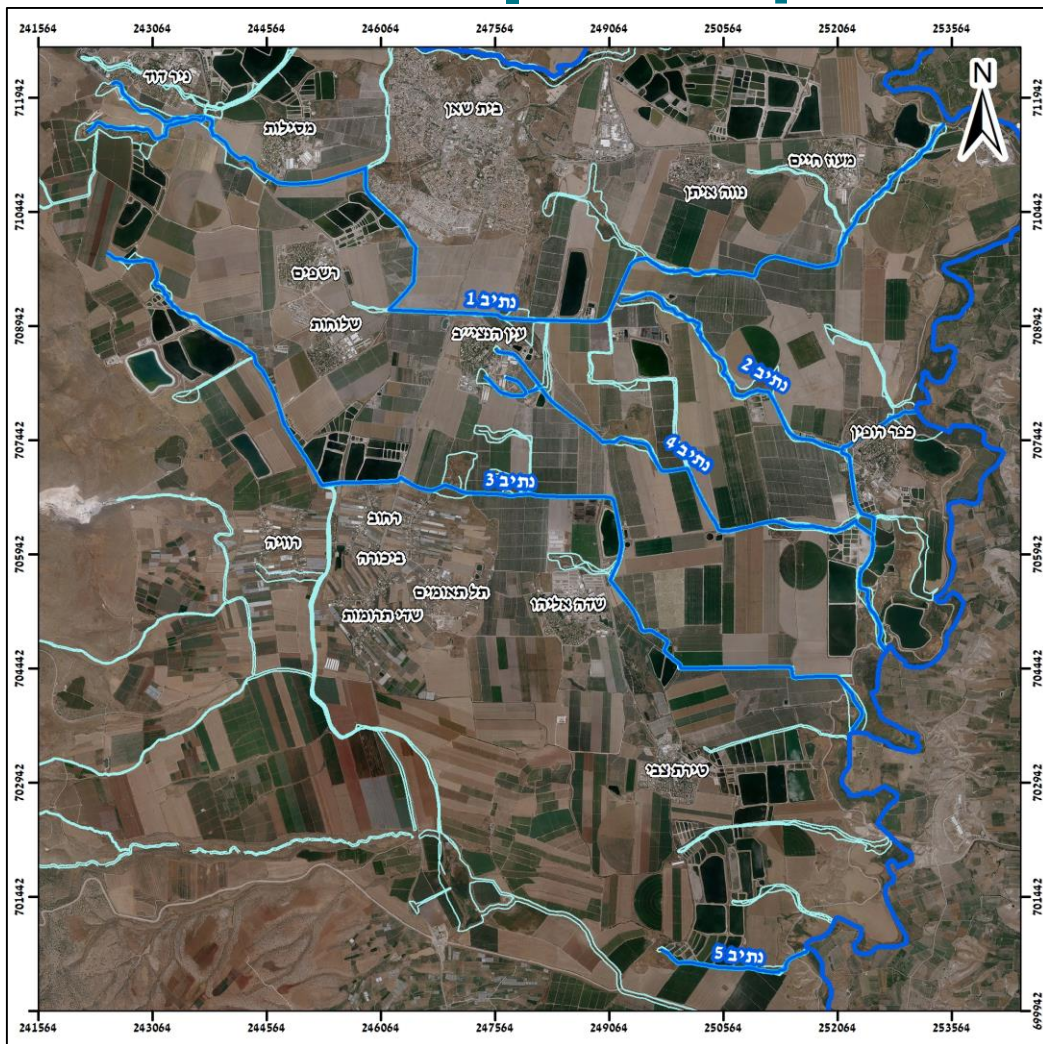
תכנית הזרמת מים לטבע עקרונות מנחים

1. הירדן הוא העוגן האקולוגי המרכזי במרחב.
2. יש לייצר רציפות הידרולוגית מקסימלית במידת האפשר בין מעיין לירדן.
3. יש לשמור על איכות מים גבוהה.
4. לתעדף שחרור מלא משחרור חלקי מכמה מקורות.
5. להסיר חסמים הידרולוגיים.
6. הסף הינו הסף המינימלי במהלך השנה(העונות) והשנים.

תכנית הזרמת מים לטבע כמקרה בוחן

5 נתיבי זרימה

נתיב 1 נחל הקיבוצים, אום סריסה, תעלה אורכית, נחל איתן,
אורך 18.2 ק"מ

נתיב 2 - אבוקה/ המסיל, אורך 11 ק"מ

נתיב 3 - נחל מודע, חישה, אורך 13.5 ק"מ

נתיב 4 - שמורות טיון ותל סהרון, אורך 5 ק"מ

נתיב 5 - רדרה, אורך 2 ק"מ

תכנית הזרמת מים לטבע כמקרה בוחן

הגשה משותפת של 7 פרויקטים לקש"פ בעלות של כ8 מל"ש

1. סקר ירדן דרומי.
2. היבטים כלכליים של בתי גידול לחים.
3. וכושר נשיאה אקולוגי של בתי גידול לחים.
4. תכנון שמורת הירדן.
5. הנגשה של פארק המעיינות.
6. שיקום אקולוגי של ברכות דגים.
7. נחל אבוקה.

שיקום מאגר עמוד

1. גודל: 220 דונם
2. מיקום: מזרחית לכפר רופין, דרומית לירדן.
3. מדרגה התחתונה של עמק המעיינות.
4. מים מליחים\מלוחים.
5. לא חלק מנתיב הזרימה המקורי של נחל אבוקה.

תכנית הזרמת מים לטבע עקרונות מנחים

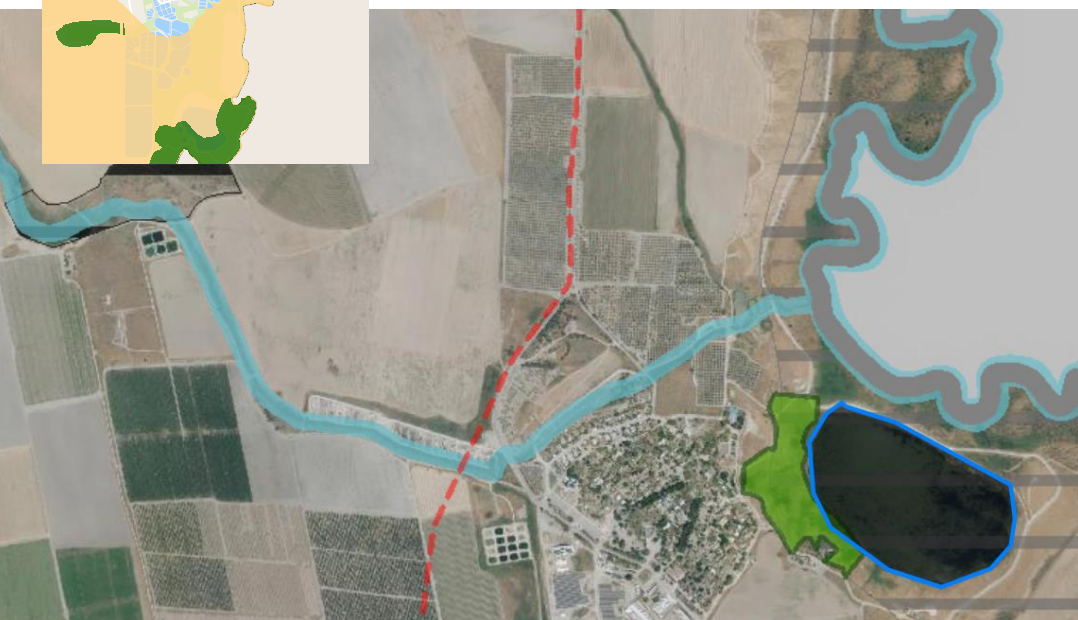
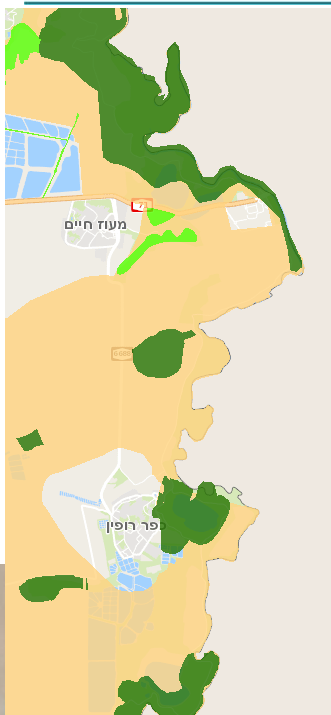
1. הירדן הוא העוגן האקולוגי המרכזי במרחב.
2. יש לייצר רציפות הידרולוגית מקסימלית במידת האפשר בין מעיין לירדן.
3. יש לשמור על איכות מים גבוהה.
4. לתעדף שחרור מלא משחרור חלקי מכמה מקורות.
5. להסיר חסמים הידרולוגיים.
6. הסף הינו הסף המינימלי במהלך השנה(העונות) והשנים.

שיקום מאגר עמוד

היבטים סביבתיים

- חלק מנתיב הזרימה של נחל אבוקה 11 ק"מ (הקצאה של 46 מ"מ"לש) 184 עד 1.2 ק"מ מהירדן ללא רציפות הידרולוגית.
- חלק ממסדרון הירדן הדרומי
- הגדלת אושר המינים- לא נערך מחקר במשווה.
- נקודת עניין לציבור לשמירה על המגוון.

Shlomo W.

שיקום מאגר עמוד

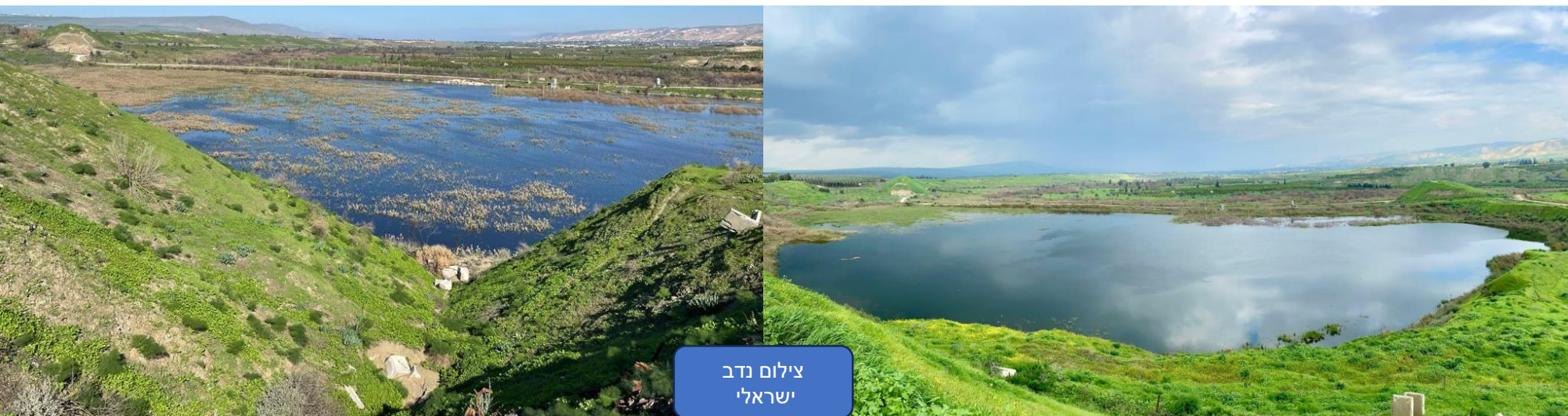
פירווא - Rewilde

- מכירת תעודות פחמן בעלות של 150 K לשנה.
- פוטנציאל לייצר הכנסות של מיליוני דולרים בשנה, מכ-150 אלף מטיילים ישראלים ותיירים שצפויים להגיע אליהם (החברה להגנת הטבע).
- מים ע"ח בטבע

היבטים כלכליים

מדגה- בזמן שהיה פעיל

- איכות מים ירודה
- טווח מינים ניתנים לגידול מוגבל
- הפסד מים קבוע
- עלויות כ"א גבוהות

צילום נדב
ישראלי